

V Bruselu dne 22.5.2015
COM(2015) 214 final

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

v souladu s článkem 395 směrnice Rady 2006/112/ES

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ

v souladu s článkem 395 směrnice Rady 2006/112/ES

1. SOUVISLOSTI

Podle článku 395 směrnice Rady 2006/112/ES ze dne 28. listopadu 2006 o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“) může Rada na návrh Komise jednomyslně povolit kterémukoli členskému státu, aby zavedl zvláštní opatření odchylovající se od této směrnice, jejichž cílem je zjednodušit postup výběru DPH nebo zabránit určitým druhům daňových úniků nebo vyhýbání se daňovým povinnostem. Jelikož tento postup stanoví odchylky od všeobecných zásad pro DPH, měly by být tyto odchylky v souladu s ustálenou judikaturou Evropského soudního dvora¹ přiměřené a mít omezenou působnost.

Dopisem, který Komise zaevidovala dne 12. února 2015, požádala Itálie o povolení zavést opatření odchylovající se od článku 193 směrnice o DPH. V souladu s čl. 395 odst. 2 uvedené směrnice informovala Komise o žádosti Itálie ostatní členské státy dopisem ze dne 16. března 2015. Dopisem ze dne 17. března 2015 oznámila Komise Itálii, že má k dispozici všechny údaje nezbytné k posouzení její žádosti.

Itálie žádá o povolení uplatňovat mechanismus přenesení daňové povinnosti u všech dodávek tzv. velkým maloobchodníkům.

2. PŘENESENÍ DAŇOVÉ POVINNOSTI

Osobou povinnou odvést DPH je podle článku 193 směrnice o DPH osoba povinná k dani uskutečňující dodání zboží nebo poskytnutí služby. Účelem mechanismu přenesení daňové povinnosti je přesunout uvedenou povinnost na osobu povinnou k dani, které je zboží dodáno nebo již jsou služby poskytnuty.

3. ŽÁDOST

Itálie v souladu s článkem 395 směrnice o DPH požaduje, aby jí Rada na návrh Komise povolila uplatnit zvláštní opatření odchylovající se od článku 193 směrnice o DPH, pokud jde o použití mechanismu přenesení daňové povinnosti u dodávek tzv. velkým maloobchodníkům, což je pojem, který odkazuje na hypermarkety, supermarkety a diskontní prodejny, které by byly identifikovány prostřednictvím svého kódu činnosti. Odchylka by se použila na všechny druhy spotřebního zboží dodávaného těmto velkým maloobchodníkům a určeného k prodeji konečným spotřebitelům. Jelikož opatření závisí na povolení Radou, nevstoupilo dosud v Itálii v platnost.

4. STANOVISKO KOMISE

Žádosti, které Komise obdrží v souladu s článkem 395, se přezkoumávají s cílem ujistit se o tom, zda byly splněny základní podmínky pro udělení povolení, tj. zda navrhované konkrétní opatření zjednodušuje postupy pro osoby povinné k dani a/nebo daňovou správu nebo zda návrh zabraňuje určitým druhům daňových úniků nebo vyhýbání se daňovým povinnostem. V této souvislosti Komise vždy jednala

¹ Viz např. věc C 489/09, bod 27.

rezervovaně a obezřetně, aby zajistila, že odchylky nenarušují fungování všeobecného systému DPH, mají omezenou působnost a jsou nezbytné a přiměřené.

Veškeré odchylky od systému dělených plateb proto představují pouze krajní řešení a mimořádné opatření v doložených případech podvodů a musí poskytovat záruky, pokud jde o nezbytnost a výjimečnou povahu udělené odchylky, dobu trvání opatření a zvláštní povahu dotčených produktů. Přenesení daňové povinnosti se nemá soustavně používat jako kompenzace nedostatečného dohledu ze strany správců daně některého členského státu.

V této souvislosti je třeba připomenout, že politikou Komise vždy bylo zvažovat odchylky od mechanismu přenesení daňové povinnosti pouze v případě, kdy zároveň dotčené zboží nemůže dosáhnout konečné spotřeby, slabý daňový poplatník na počátku obchodního řetězce je nahrazen poplatníkem spolehlivým a neexistuje riziko přesunu podvodného jednání na maloobchodní úroveň nebo do jiných členských států, které tento mechanismus nepoužívají.

Žádost je založena na makroekonomických údajích poskytnutých Itálií, které naznačují, že stupeň vyhýbání se daňovou povinností v oblasti maloobchodu je přibližně o 11 % nižší než za ekonomiku jako celek (16,04 % ve srovnání s 27,12 %). Od přesunutí povinnosti na část maloobchodu (tj. na velké maloobchodníky) Itálie očekává zvýšení příjmů z DPH.

Komise má zaprvé důvod pochybovat o tom, že takové plošné a nerozlišující uplatnění mechanismu přenesení daňové povinnosti na velmi velký počet výrobků, jež jsou v tomto případě určeny zejména ke konečné spotřebě, by stále mohlo být považováno za zvláštní opatření ve smyslu článku 395 směrnice o DPH.

Kromě toho lze v případě potřeby poukázat na to, že nebyla prokázána ani povaha ani rozsah možných konkrétních problémů s podvodem v souvislosti s dodavateli (z nichž část jsou samy velké a střední podniky) odvětví velkého maloobchodu. Není tudíž zjištěno, že by mechanismus přenesení daňové povinnosti byl v této souvislosti vhodným opatřením, neboť tento mechanismus, přestože může být přiměřený např. pro případy „kolotočového podvodu“, není schopen napomáhat v boji proti všem formám podvodů (jako je tzv. černá ekonomika, která funguje bez plnění jakýchkoli povinností spojených s DPH), nebo obecně proti jiným příčinám nevybrání DPH. V této souvislosti má Komise vážné pochybnosti o tom, že požadované opatření by mělo pozitivní dopad, který italské orgány očekávají.

Kromě toho italské orgány neprokázaly, že druh dotčeného zboží je takové povahy, která by měla znemožnit provádění auditů s pomocí běžných kontrolních prostředků, což by odůvodňovalo potřebu zavést mechanismus přenesení daňové povinnosti.

Opatření spočívající v přesunutí povinnosti platit celkovou výši DPH ve vztahu ke zboží určenému ke konečné spotřebě u podstatné části spotřebitelského trhu na maloobchodní úroveň by pravděpodobně přesunulo podvodné jednání na tuto úroveň, aniž by bylo zaručeno, že by rovněž fakticky mělo pozitivní dopad. Je rovněž pravděpodobné, že opatření povede k přesunutí podvodného jednání do ostatních členských států tím, že umožní získání zboží „bez DPH“ v rámci mechanismu přenesení daňové povinnosti (z ekonomického hlediska) s cílem jeho prodeje na černém trhu kdekoli v Evropské unii.

Na základě těchto skutečností Komise zastává názor, že odchylka v této oblasti není odůvodněná.

5. ZÁVĚR

Na základě výše uvedených skutečností vznáší Komise proti žádosti Itálie námitku.